

Iz2101 Biblija SZ izborni: Vjera i politika u Starom zavjetu

zimski sem. 2011./2012.

doc. dr. sc. Niko Bilić SJ
www.ffdi.unizg.hr/amdg

11.01.201.

szpolitika019.ppt

1

Iz2101 Pregled 1. dio

- Političnost biblijske prapovijesti (Post 1-11)
- Politički profil Abrahamova zvanja (Post 12.14.18.20)
- Dug sukob Ezava i Jakova (Post 25-36)
- Uspostava kraljevstva u 1 Sam 8
- Konstituiranje Božjega naroda (Izl 19.24)
- Prijenos vlasti na Jošuu (Br 27; Pnz 31.34)
- Tragika prvoga kralja (Suci 9)
- Dobri kralj Ezekija (2 Kr 18-20; 2 Ljet 29-32; Iz 36-39)

11.01.201.

szpolitika019.ppt

2

Iz2101 Pregled 2. dio

- Jošija veliki obnovitelj (2 Kr 22s; 2 Ljet 34s)
- Mesijansko proroštvo kralju Davidu (2 Sam 7; 1 Ljet 17)
- Ezra – uspješan političar (Ezr 7-10, Neh 8)
- Vjera i nevjera na putu u slobodu (Izl 32,1–14)
- Nepoznati prorok Gád (2 Sam 24 / 1 Ljet 21)
- Siromaštvo kod Malih proroka
- Političko djelovanje proroka Elizeja (1 Kr 19,16 – 2 Kr 13,21)
- Proroštvo o Emanuelu (Iz 7,14) – u izvornom kontekstu (Iz 7-11)

11.01.201.

szpolitika019.ppt

3

Zajedništvo i vlast od početka

- Zajedništvo
 - od Boga: Načinimo! Post 1,26
 - Stvori ih v27
 - Nije dobro biti sam 2,18
- Gospodarenje
 - Božja nakana za čovjeka 1,26.28
 - Napuniti i podložiti ZEMlju v28
 - Plodnost, rast v28 (ne isključivo! Usp. v22)
- Babilonska kula
 - Koncentriranost na grad 11,4
 - Zadiranje u nebo 11,4
 - Traži se Abrahamov izlazak 12,1

11.01.201.

szpolitika019.ppt

4

Abrahamov politički profil

- Zbog gladi u Egipt 12,20
 - Tu će nastati narod, 70 duša došlo Izl 1,5
 - Mistična objava o političkoj budućnosti 15,13s
- Kontakt s vrhovnom vlasti
 - Faraon 12,18
 - Gerarski kralj Abimelek 20,9
- Savez s Bogom politički? 15,18
- Abraham moli za strani grad 18,23-33
 - Bog SUDAC cijele zemlje v25
- Abraham uspješno moli za stranoga kralja 20,18

11.01.201.

szpolitika019.ppt

5

Ezav i Jakov

- Sukob
 - Trgovanje 25,33
 - “Ja sam Ezav” 27,19
 - “Ubit ću svoga brata” 27,41
- Čiji sukob? 25,30; 36,1
- Koji dugo traje
 - Brata progoni mačem, guši samilost Am 1,11
 - Nasilje nad bratom Ob 10-13
 - Na dan pada (v11) pljačka (v13)

11.01.201.

szpolitika019.ppt

6

Uspostava kraljevstva 1 Sam 8

- Želja naroda מלך *malek* kralj
 - Narod העם *ha'am* traži kralja v10.19
- da im bude sudac v5s.20 i vojskovođa v20
- Samuel reagira molitvom v6.21
- Božji odgovor: *slušaj glas* naroda v7.9.22
 - Otvoreno o המשפט המלך *mišpat hammalek* v9
- Razlozi za uspostavu:
 - Prorok i sudac Samuel star v1.5
 - Nasljednici loši v3.5
 - Dobit, mito v3
 - Iskrivljuju *mišpat*

11.01.201.

szpolitika019.ppt

7

Konstituiranje Božjega naroda i prijenos vlasti

- Otvoreno ponuđena pogodba 19,5
 - *Slušati glas*
 - *Čuvati savez*
 - "Moja obezba"
- Zajednička, ponovljena odluka 24,3.7
- Najavljeno bogoslužje (usp. 3,18)
 - Žrtve 24,5
 - Krv saveza v8
- Knjiga Saveza 24,7
 - Čitanje uz oltar 24,7
- Jošua Božji odabir Br 27,18
 - Uvesti narod u zemlju Pnz 1,38
 - Podijeliti baštinu
 - Zajedno sa svećenikom Br 34,17; Pnz 1,38

11.01.201.

szpolitika019.ppt

Tragični prvi kralj – Suci 9

- Šekemci ga zakraljili v6
 - 3 godine vladanja v22
- Prihvaćaju drugoga v26.28
 - Proklinju Abimeleka v27
- Abimelek bratoubojica v5
- Novac iz svetišta v4
 - Vojska: klatež i pustolovi
- "svi svojim kućama" v55
- Očeva apostazija? Suci 8,27
 - Bog jedino kod Jotama v7

11.01.201.

szpolitika019.ppt

9

Kralj Jošija

- Kod obnove hrama pronađena
- Knjiga Zakona 2 Kr 22,8; ...Gospodnjega preko Mojsija 2 Ljet 34,14
- Reakcija:
 - razdire haljine 2 Kr 22,11; 2 Ljet 34,19
 - Traži Božju volju v13 /v21
 - Od proročice Hulde
- Cijelom narodu čita **Knjigu Saveza** 2 Kr 23,2; 2 Ljet 34,30
- Sklapa Savez 2 Kr 23,3: on (2 Ljet 23,21) i svi (2 Ljet 34,32)
 - svi u Izraelu služe Gospodinu 2 Ljet 34,22
- Pasha po Zakonu 14.01. Ljet 35,1

11.01.201.

szpolitika019.ppt

10

Budući vječni kralj (2 Sam 7 / 1 Ljet 17)

- Bog obećava Davidu potomka v12 / v11
 - Graditelj hrama v13/v12
 - Vječni kralj v13/v12 (usp. v16/v14)
 - Božji sin v14/v13
 - Bog mu pedagog
- Kralj odgovara molitvom
 - Tvoj sluga 9x v19-21.26-28.29[2x] /10x v17.18[2x].19.23s.25[2x].26s
 - Bog otkupio iz Egipta v23/v21
 - יהוה 7x 2 Sam 7,18.19[2x].20.22.28s

11.01.201.

szpolitika019.ppt

11